

KÚRIA

Bfv.I.588/2015/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év június hó 23. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Törvényszék 18.B.1414/2010/166. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.379/2013/16. számú ítéletét megváltoztatja,

a terhelt cselekményeit

- 2 rendbeli, a Btk. 160. § (3) bekezdése szerinti emberölés előkészülete büntettének,*
- a Btk. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel a (6) bekezdés d) pont II. fordulata szerinti testi sértés büntettének, valamint*
- a Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségének minősíti,*

ezért a vele szemben kiszabott halmazati büntetést 2 (két) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A szabadságvesztést a terheltnek börtönben kell letöltenie, és abból a büntetés kétharmad részének letöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

A szabadságvesztésbe beszámítani rendeli a terhelt által 2010. február 11. és 2010. augusztus 13., valamint 2011. augusztus 18. és 2011. november 14. napja között előzetes fogvatartásban, valamint a

2010. augusztus 14. napjától 2011. augusztus 17. napjáig házi őrizetben töltött időt akként, hogy egy napi szabadságvesztésnek egy napi előzetes fogvatartás, illetve négy napi házi őrizet felel meg.

Az eljárás során bűnjelként lefoglalt 9 milliméteres kaliberű maroklőfegyvert, a hozzá tartozó tárat, a lefoglalt lőszereket és fegyvertokot elkobozza.

Kötelezi a terheltet az alapeljárásban felmerült 866.951 (nyolcszázhatvanhatezer-kilencszázötvenegy) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartja azzal, hogy mellőzi a másodfokú ítéletből az előzetes letartóztatás, illetve a házi őrizet kapcsán a kártalanítási igényre vonatkozó kioktatást.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2013. május 21. napján kihirdetett 18.B.1414/2010/166. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 166. § (3) bekezdése szerinti emberölés előkészülete bűntettében,
- az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés II. fordulata szerint minősülő testi sértés bűntettében, valamint
- az 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségében.

Ezért halmazati büntetésül két év hat hónapi börtönbüntetésre és három évi közügyektől eltiltásra ítélte; rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről. A terheltet emellett 20 rendbeli emberölés előkészülete bűntettének vádja alól felmentette.

A terhelt terhére és javára egyaránt bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2014. október 16. napján kihirdetett 3.Bf.379/2013/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:

- a terhelt élet elleni, valamint köznyugalom elleni cselekményeit egységesen az 1978. évi IV. törvény 270/A. § (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti közveszéllyel fenyegetés vétségének minősítette,
- a felmentő rendelkezést mellőzte,
- a halmazati büntetést ötven napi közérdekű munkára enyhítette azzal, hogy azt a terheltnek szellemi munkakörben kell letöltenie. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő közérdekű munkába történő beszámításáról, és a beszámítással a büntetését letöltöttnek tekintette; megváltoztatta a bűnjelekkel és a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Emellett kioktatta a terheltet arra, hogy kártalanítási igénnyel léphet fel a közérdekű munkát meghaladó tartamú előzetes fogvatartás, illetve házi őrizet kapcsán.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a Legfőbb Ügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - a Be. 418. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül -, azt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapítva.

Az abban kifejtett álláspontja szerint a másodfokon eljárt ítélet tábla a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével minősítette a terheltnek az első fokon eljárt törvényszék által emberölés előkészületeként értékelt cselekményét közveszéllyel fenyegetés vétségének, és emiatt törvénysértő büntetést szabott ki. Arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt emberölési céllal szerezte meg a lőfegyvert, amit annak az emberi élet kioltatására alkalmas voltán kívül bizonyítanak a terhelt szóbeli és írásbeli megnyilvánulásai, amelyekben folyamatosan tömegesen elkövetett emberöléssel foglalkozott, és azt is előre eldöntötte, hogy kiknek a sérelmére követi el a bűncselekményt, valamint rendszeresen járt lögyakorlatokra is.

Megítélése szerint tévesen minősítette az ítélet tábla a tényállás 2. pontjában írt cselekményt is közveszéllyel fenyegetésnek, mivel a terhelt azzal, hogy a gáz- és riasztópisztollyal kilőtt a társasház folyosójára, nem csupán riadalmat keltett, hanem az így felszabadult gáz több lakónál nyálkahártya-irritációt is kiváltott, ezért az alkalmas a személy elleni erőszak megállapítására. Így a cselekmény helyes minősítése álláspontja szerint garázdaság vétsége.

Mindezekre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot, amelyben a terhelt cselekményeit minősítse 2

rendbeli emberölés büntette előkészületének, súlyos egészségromlást okozó testi sértés büntettének és garázdaság vétségének. Ennek során megítélése szerint az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazása az indokolt, mivel a halmazati büntetés és a középértékre vonatkozó szabályok nem változtak, ugyanakkor a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezések miatt az elkövetéskor hatályos anyagi jogi szabályokhoz képest a Btk. a terhelthez kedvezőbb elbírálást eredményez. Erre is figyelemmel a terhelttel szemben szabadságvesztés és mellékbüntetésül közügyektől eltiltás kiszabását tartotta indokoltnak azzal, hogy a szabadságvesztést a terheltnak börtönben kell letöltenie, és a szabadságvesztés kétharmad részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható (BF.629/2015/1-I.).

A felülvizsgálati indítványra tett észrevételeiben a terhelt védője kifogásolta, hogy a Legfőbb Ügyészség a terhelt irodalmi munkásságából vont le következtetést a terhelt ölési szándékára, holott az csupán irodalmi műben kifejtett fikció, amit a terhelt számára az Alaptörvény és a Polgári és Politikai Jogokról szóló Nemzetközi Egyezségokmány is biztosít. Ezt igazolják álláspontja szerint a terhelt által a - Legfőbb Ügyészség által is hivatkozott - „Csőre töltve” című regény expozéjában kifejtettek is, amely szerint a regényben írt történet csak fikció és ő azt elítéli.

Ezért a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője fenntartotta indítványát.

A terhelt védője arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt terhére nem állapítható meg az emberölésre irányuló célzat, így az emberölés előkészülete sem. Emellett álláspontja szerint akkor sincs helye a jogerősen kiszabott büntetés súlyosításának, ha a Kúria megalapozottnak találja az ügyészi indítványt és a terhelt cselekményeit súlyosabban minősíti, mivel a terhelt kóros elmeállapotára figyelemmel alkalmaznia kell a Btk. 17. §-át, amely alapján a büntetés korlátlan enyhítésének van helye, és erre tekintettel a kiszabott büntetés nem törvénysértő.

.-.-.-.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően az indítványban megjelölt felülvizsgálati okra volt figyelemmel. E rendelkezés szerint a felülvizsgálati eljárás célhoz is kötött, ezért a Kúria a terhelt

cselekményei közül a jogerős ítéletben megállapított tényállás 1. pontjában írt cselekményre nem terjesztette ki az érdemi felülvizsgálatot.

Ugyanakkor az idézett törvényhely, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján tekintettel volt a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre.

Ilyen eljárási szabálysértést azonban nem észlelt sem az első-, sem a másodfokú bíróság eljárásában.

.-.-.-.

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, ha a bíróság a cselekmény törvénysértő minősítése, az anyagi jog valamely szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott.

Az erre az okra alapított felülvizsgálati indítvány megalapozott.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és ez a tényállás az indítványban nem is támadható.

Az első fokú ítéletben rögzített tényállás - felülvizsgálattal érintett - 2. pontjában rögzítettek szerint a terhelt 2009. december 16-án egy többlakásos társasház III. emeletén lévő lakásából az általa korábban vásárolt (és a másodfokú bíróság által helytállóan pontosított megnevezésű) gáz- és riasztópisztollyal kilőtt a folyosóra egy töltényt, amelynek hatóanyaga, a kapszaicin több lakónál nyálkahártya-irritációt okozott, emellett az otthon tartózkodó lakókban a lövés ijedtséget váltott ki.

A tényállás 3. pontjának lényege pedig a következő:

A terhelt figyelmét 2007-2008-ban felkeltették az Egyesült Államokban, Finnországban és Németországban végrehajtott ún. iskolamészárlások, és legkésőbb 2008 júniusára elhatározta, hogy hasonló bűncselekményt fog elkövetni; egy lőfegyverrel az ...egyetemre - amelynek ekkor hallgatója volt - berontva több embert agyonlő, majd öngyilkos lesz.

Mindezt a „....” című versében leírta, és azt 2008. június 3. napján blogjára feltette.

Majd miután megtudta, hogy sportlövőként a szükséges vizsgák letétele után fegyvertartási engedélyhez juthat, a tervének végrehajtásához szükséges lőfegyver megszerzése érdekében 2008. szeptember 10. napján belépett egy lövészegyesületbe, és egy éven keresztül rendszeresen járt a lögyakorlatokra. Emellett annak érdekében, hogy a fegyver megszerzéséhez szükséges időt lerövidítse, 2009. április 10. napján belépett egy osztrák lövészklubba is. Rájött azonban, hogy Ausztriában csak akkor kaphatna lőfegyvert, ha ausztriai lakcíme lenne. Felmerült benne az is, hogy gázpisztolyával megtámad egy biztonsági őrt és így annak fegyverét szerzi meg, ezzel a tervvel azonban felhagyott. Végül a lőfegyver beszerzésére Budapesten 2009. szeptember 16. napján engedélyt kapott, és nyomban ezután, szeptember 19-én vásárolt is egy 9 milliméteres kaliberű sport maroklőfegyvert, lőszerekkel együtt. A fegyvert a lakásán tartotta és azt a lőtéren rendszeresen használta is.

2009. október 4. napján feltöltött blogjára egy írást amelyben kifejtette, hogy a győzelem kapujában áll, a végső csata előtt, minden pofonért hetvenezer pofon, minden csúffá tett percért hetvenezer év jár a pokolban, és megemlékezett az iskolai mérsárlások elkövetőiről is, róluk rajongva beszélve. Az írást nem publikálta, csak közvetlenül az elkövetés előtt állt szándékában azt közzétenni.

A terhelt a 2010. február 11. napján történt elfogásáig a cselekményt nem hajtotta végre, annak elkövetéséről azonban nem tett le.

A másodfokon eljáró ítélőtábla a fentiekből mellőzte annak megállapítását, hogy a terhelt 2008 júniusára elhatározta: egy lőfegyverrel az egyetemre berontva több embert agyonlő, majd öngyilkos lesz. Helyette tényként állapította meg, hogy a terhelt legkésőbb 2008 júniusára elhatározta: „annak érdekében, hogy felhívja magára a figyelmet, azt a látszatot fogja kelteni, hogy egy lőfegyverrel az egyetem épületébe berontva több embert agyon fog löni, majd öngyilkos lesz”.

Az első fokú ítéletben rögzített azon tények helyett pedig, amelyek szerint a terhelt megtudva azt, hogy sportlövőként a szükséges vizsgák letétele után fegyvertartási engedélyhez juthat, a tervének végrehajtásához szükséges lőfegyver megszerzése érdekében 2008. szeptember 10. napján belépett egy lövészegyesületbe, azt rögzítette, hogy a terhelt azért szerezte meg a fegyvert, hogy az emberölési szándékának komolyságát alátámassza.

Ezen túl mellőzte az ítéleti tényállásból annak rögzítését, hogy a terhelt a 2010. február 11-i elfogásáig a cselekményt nem hajtotta végre, annak elkövetéséről azonban nem tett le. Ugyanakkor a tényállás részének tekintette a terhelt „...” című versének az első fokú ítélet indokolásában rögzített szövegét.

A Kúria - töretlen gyakorlatának (BH 2006.392.) megfelelően - az irányadó tényállás részének tekinti azokat a tényeket is, amelyek az ítéletnek nem a tényállási, hanem más részében szerepelnek.

Így az ítéletszerkesztési hiba folytán nem a tényállásban, hanem az első fokú ítélet indokolásának más részeiben az első fokon eljáró bíróság által rögzítettek közül a tényállás részét képezik a következő tények is:

A tényállás 2. pontjához tartozóak:

- A cselekmény elkövetését követően a terhelt elnézést kért közvetlen szomszédjától, azzal, hogy többet ez nem fordul elő, mivel az édesapja elvette tőle a gázfegyvert. A ház lakói a durranást hallva bejelentést tettek a Főgáz Földgázelosztási Kft.-nél, és az ennek alapján kiérkező szakemberek „vaklárma” jelzéssel zárták le a vizsgálatot. (Első fokú ítélet 13. oldal, alulról az ötödik, negyedik és második bekezdés.)

- A terhelt lakásán 17, a gázpisztoly kaliberének megfelelő töltényt találtak, amelyből tizenöt PV jelzésű, hatóanyaga szintetikus kapszaicin, és kaparó, égető érzést okoz, egészségkárosító hatása nem ismert (első fokú ítélet 14. oldal, első bekezdés).

A tényállás 3. pontjához tartozóak:

- A terhelt képernyőkímélőjén a Columbine-ben 1999-ben történt iskolai mészárlás ismert képe szerepelt (első fokú ítélet 7. oldal, alulról a harmadik bekezdés).

- A terhelt által megvásárolt és a lakásán tartott 9 milliméteres, Lugger típusú lőfegyver 14 lőszer befogadására alkalmas, és a lövedékek alkalmasak az emberi élet kioltására. A fegyver képes egymásutánban kilövéseket leadni, majd hamar újratölthető (első fokú ítélet 15. oldal ötödik bekezdése, 19. oldal ötödik bekezdése).

- A terhelt 2009. szeptember 19. napján a számítógépén megírta az „...” című dokumentumot, melynek alcíme: „...”. Majd a Pécsi

Tudományegyetemen 2009. november 26. napján végrehajtott mérszárlást értékelve ismerősének a következőket írta: „A lényeg: megtörtént az első magyarországi Nagy Tett, ami nem is Nagy Tett a szó hagyományos értelmében, hisz nem adta életét az ügyért.” (első fokú ítélet 15. oldal utolsó bekezdése, 17. oldal második, harmadik és ötödik bekezdése.).

- A terhelt 2010. január 10-én ismerősével csetelés közben azt közölte, hogy „Nagyon eltökélt és veszedelmes vagyok már! És a Nap már közeleg. Mindenki sírni fog, hogy nem maradt bent az anyjában!” (első fokú ítélet 21. oldal negyedik bekezdése.).

- Elfogása előtti napon, 2010. február 10-én pedig azt közölte telefonon egyik évfolyamtársával, hogy vele nincs problémája, őt - csak őt - nem utálja, nem érdekli, mit gondolnak mások, csak az a lényeg, hogy ő magára büszke legyen, és nem neki kell megváltoznia, változzon meg a világ, vagy ha nem, akkor azt meg kell semmisíteni (első fokú ítélet 22. oldal ötödik bekezdés).

A Kúria eljárásában a másodfokú bíróság által helyesbített tényállást a fent részletezett, az első fokú ítéletben rögzített és az ítéltábla által nem érintett tényekkel együtt tekintette irányadónak.

.-.-.-.

A fentiek szerint irányadó tényállás alapján az ítéltábla tévesen, az első fokon eljáró bíróság pedig helytállón minősítette a terheltnek a tényállás 2. és 3. pontjában írt cselekményeit.

Ahogy arra a tényállás 2. pontja szerinti cselekmény kapcsán az elsőfokú bíróság és indítványában a Legfőbb Ügyészség is helytállón hivatkozott: a cselekmény következménye nem csupán abban nyilvánult meg, hogy az a lakókban riadalmat keltett, hanem abban is, hogy a lövés hatásaként felszabaduló kapszaicin többekben nyálkahártya-irritációt váltott ki, ami pillanatnyi testi állapotukat negatívan befolyásolta. Ez közvetlen összefüggésben állt a terhelti cselekménnyel, azaz a terhelt riadalmat kiváltó cselekménye amellest, hogy egyértelműen közösségellenes volt, erőszakosnak is minősült.

Ennek megfelelően cselekményével a terhelt megvalósította az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségének valamennyi tényállási elemét.

Ugyancsak tévesen vont le jogi következtetést az ítéltábla a tényállás 3. pontjában írt cselekmény kapcsán, még a módosított tényállásra figyelemmel is.

Az az álláspont, amely szerint az előkészületi cselekmény önmagában megteremti a bűncselekmény közvetlen elkövetésének a lehetőségét, nem helytálló.

Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 18. §-a szerint előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja. Az elbíráláskor hatályos Btk., a 2012. évi C. törvény 11. § (1) bekezdése ugyanígy rendelkezik.

Az emberi élet kioltására alkalmas lőfegyver beszerzése egyértelműen megteremti az emberölés véghezviteléhez az eszközt. Miután azonban a cselekmény célzatos, azaz kizárólag egyenes szándékkal valósítható meg, a lőfegyver beszerzésével akkor követhető el az előkészületi cselekmény, ha arra az emberölés véghezvitele érdekében - vagy azért is - kerül sor. Amennyiben a bűncselekmény megkísérlésére nem került sor, azonban a két feltétel megállapítható, vizsgálандó az is, hogy az elkövető nem állt-e el a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékától.

E feltételek vizsgálata kapcsán a Kúria a következőkre mutat rá:

A másodfokú bíróság által módosított tényállás szerint a lőfegyvert a terhelt nem azért szerezte be, hogy több embert megöljön, hanem azért, mert elhatározta 2008 júniusára, hogy a figyelmet, azt a látszatot keltve, miszerint több embert agyonlő, felhívja magára, és ennek komolyságát kívánta alátámasztani a lőfegyverrel.

Azonban az irányadó tényállás szerint a terhelt nem 2008 júniusáig, hanem ezen időpontot követően - 2008 szeptemberében - lépett be a lövészklubba azért, hogy fegyverhez jusson.

Majd 2009 februárjában a tényállás 2. pontjában írt cselekménye elkövetése során már megtapasztalta: a már birtokában lévő gáz- és riasztópisztoly használata riadalmat vált ki az emberekből; azaz tisztában kellett lennie azzal, hogy nincs szükség valódi lőfegyverre, miután ahhoz, hogy bárkire ráijesszen, elegendő a gáz- és riasztópisztoly igénybe vétele.

Ennek ellenére - ugyancsak az irányadó tényállás szerint - továbbra is megtett mindent a lőfegyver beszerzése érdekében; rendszeresen részt vett a magyar sportegyesület tevékenységében, és megkísérelte a fegyver beszerzését meggyorsítani azzal, hogy 2009. április 10-én Ausztriában is belépett egy sportlövőklubba.

Mindezek tükrében az ítéletábra azon álláspontja, hogy a terhelt emberölési szándéka nem volt komoly, a veszély pedig nem volt konkrét, nyilvánvalóan nem értelmezhető.

Az a körülmény pedig, hogy a lőfegyvert a megszerzése után rövid időn belül nem használta, önmagában nem enged arra következtetni, hogy elállt ölési szándékától.

Az ítélet tábla ugyan mellőzte azt a megállapítást az első fokú ítéletben rögzítettek közül, amely szerint „A terhelt elfogásáig a cselekményt nem hajtotta végre, annak elkövetéséről azonban nem tett le”.

A bekezdésben rögzítettek mellőzése során azonban nem utalt arra, hogy mely cselekmény az, amelynek elkövetésétől nem állt el a terhelt, nem állapította meg a mellőzött tény helyett azt sem, hogy a terhelt nem tett le arról a szándékáról, amely szerint a figyelem felhívása érdekében azt a látszatot fogja kelteni, hogy több embert agyon fog lőni.

Így az irányadó tényállásból az a következtetés, hogy emberölési szándékától a terhelt elállt volna, nem volt megállapítható.

Ugyanakkor a 2009. szeptember 19-én írt, „...” című, valamint a 2009. október 4-ei, a „...” című írásának tartalmából, a Pécsett 2009. november 26-án történteket értékelő, ismerősének küldött üzenetéből, illetve az általa 2010. február 10-én folytatott telefonbeszélgetésből egyértelmű következtetés vonható le arra, hogy szándéka, ami egyetemi társai életének kioltására irányult, a lőfegyver megvásárlásakor fennállt.

Minderre figyelemmel az e tényállási pont szerinti terhelti cselekmény helyes minősítése emberölés büntettének előkészülete.

Helytállóan fejtette ki az első fokon eljáró bíróság azt is, hogy bizonyíthatóan a terhelt több ember sérelmére elkövetendő emberölés érdekében követte el az előkészületi cselekményt, azonban azt nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hány sértett életének kioltása állt szándékában. Így csak az nyert bizonyítást, hogy célul legalább két ember megölését tűzte ki, ezért helyesen minősítette a cselekményt 2 rendbelinek.

A törvényes minősítés mellett nyilvánvaló, hogy a testi sértés büntette és - az emberölés előkészületének büntetténél lényegesen enyhébben büntetendő - közveszéllyel fenyegetés vétsége miatt kiszabott büntetés törvénysértő, figyelemmel arra is, hogy a helyes minősítés mellett a terhelt terhére megállapított halmazatot négy rendbeli bűncselekmény alkotja.

Ezért a Kúria mindkét, a felülvizsgálattal érintett tényállási pont kapcsán megalapozottnak találta a Legfőbb Ügyészség indítványát, és

a megtámadott határozatokat a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megváltoztatta.

.-.-.-.

Miután a másodfokú bíróság törvénysértően minősítette a tényállás 2. és 3. pontjában írt bűncselekményeket, a Kúriának a cselekmények helyes minősítése kapcsán is állást kellett foglalnia.

A Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetéskor hatályos törvény szerint kell elbírálni, azonban akkor, ha a cselekmény az elbírálásakor hatályos új büntető törvény szerint nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, az új törvényt kell alkalmazni.

A bűncselekmények elbírálásakor, azaz a másodfokú határozat meghozatalakor már hatályba lépett a 2012. évi C. törvény (a Btk.), ezért a Kúria az idézett törvényhelyre figyelemmel a Btk. rendelkezéseit egybevetette a terhelti cselekmények elkövetésekor hatályos törvényi rendelkezésekkel.

A cselekmények mind az új, mind az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint bűncselekmények, és a törvényi tényállások is változatlanok.

Az 1978. évi IV. törvény 166. § (3) bekezdése az emberölés előkészületének büntetettét öt évig, a 170. § (4) bekezdése a súlyos egészségromlást okozó testi sértés büntetettét egy évtől öt évig, a 271. § (1) bekezdése a garázdaság vétségét két évig terjedő szabadságvesztéssel rendelte büntetni. A halmazati büntetés tételkerete pedig a 85. § (3) bekezdésére figyelemmel egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés volt.

A Btk. 160. § (3) bekezdése az emberölés előkészületét egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, a 164. § (6) bekezdésének d) pontja a súlyos egészségromlást okozó testi sértés büntetettét egy évtől öt évig, a 339. § (1) bekezdése a garázdaság vétségét két évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

A halmazati büntetés tételkerete e törvény 81. § (3) bekezdése szerint is egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés; erre tekintettel - függetlenül attól, hogy az emberölés előkészületének büntetési tétele szigorodott - a halmazati büntetésként kiszabandó szabadságvesztés tételkerete nem változott.

A jelenleg is hatályos Btk. 80. § (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a büntetési tétel középértéke az irányadó, és ez ugyancsak szigorúbb elbírálásra adhat okot. Azonban az irányadó tényállás szerint a terhelt beszámítási képessége kóros

elmeállapota miatt enyhe fokban korlátozott, ezért mind az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 24. §-ának (2) bekezdése, mind a Btk. 17. § (2) bekezdése korlátlan enyhítést tesz lehetővé, amire tekintettel a középérték nem tekintendő irányadónak.

Ugyanakkor az 1978. évi IV. törvény szerint a terhelt csak a szabadságvesztés háromnegyed részének, míg a Btk. szerint a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Erre tekintettel a Btk. számára összességében kedvezőbb elbírálást eredményez.

Ezért a Kúria a terhelt cselekményeit

- 2 rendbeli, a Btk. 160. § (3) bekezdése szerinti emberölés előkészülete büntettének,
- a Btk. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel a (6) bekezdés d) pont II. fordulata szerinti testi sértés büntettének, valamint
- a Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségének minősítette, és a vele szemben kiszabott büntetést súlyosította.

A büntetés kiszabása során terhére súlyosító körülményként értékelte azt, hogy a bűnhalmazatot kettőnél több - négy rendbeli - bűncselekmény alkotja, amelyek közül három cselekményt is öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendel a törvény büntetni; azt, hogy a testi sértést idős korú hozzátartozója sérelmére követte el, és az emberölés előkészülete kapcsán tanúsított kitartó magatartást. Enyhítő körülményként az időmúlás mellett javára értékelte, hogy korábban nem volt büntetve, bár csak kisebb súllyal, tekintettel fiatal korára.

Ugyanakkor utal a Kúria arra, hogy fiatal felnőtt volta - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - nem volt a javára értékelhető, miután az emberölés előkészületének büntettét huszonegyedik életévének betöltése után követte el.

Ugyancsak nem volt a javára az ítéletábla határozatában kifejtettekkel ellentétben az, hogy a testi épség elleni bűncselekményt maga tárta fel, miután ez részben nem volt sem ténylegesen feltáró jellegű, sem megbánó.

Enyhítő körülményként értékelte azonban a Kúria a terhelt kóros elmeállapotát is.

Ahogy arra az előzőekben már utalt, a terhelt kóros elmeállapotára tekintettel a Btk. 17. § (2) bekezdése lehetővé tenné a büntetés korlátlan enyhítését.

Ennek kapcsán azonban megjegyzi a Kúria, hogy a védő által a nyilvános ülésen kifejtettekkel szemben a korlátlan enyhítés csupán lehetőség; a rendelkezés alkalmazását a törvény nem írja elő kötelezően.

Az emberölés előkészületének büntette olyan nagy tárgyi súlyú bűncselekmény, amit amellet, hogy magát az előkészületet büntetni rendeli a törvény, kifejez a kiszabható büntetés mértéke is.

A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.

A Kúria a halmazati meghatározásánál a Btk. 81. § (3) bekezdésére volt figyelemmel, és a jelentős tárgyi súlyú bűncselekmények kapcsán - tekintettel az elkövetés körülményeire is - a büntetési célok közül hangsúlyt fektetett általános megelőzésre.

Így a Kúria a szabadságvesztés tartamát a terhelt elmeállapotára tekintettel ugyan az alsó határhoz közelebb eső mértékben, de a büntetési tételkereten belül határozta meg.

Méltatlannak találta a közügyek gyakorlására is, ezért három évre eltiltotta attól.

Megállapította, hogy a büntetést a terheltnek a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel börtönben kell letöltenie, és a szabadságvesztés kétharmad részének letöltése után abból a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel feltételes szabadságra bocsátható.

Rendelkezett a Kúria a terhelt által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról is a Btk. 92. § (1), (2) és (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásával.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor 20 rendbeli emberölés előkészületének büntette miatt emelt vád alól a terheltet felmentette. A vád szerinti előkészületi cselekmények egymással alakai halmazatot képeztek, így az egyetlen cselekménnyel elkövetett bűncselekmények rendbeliségének megállapítása a minősítés körébe tartozik. Ilyenkor a következetes bírói gyakorlat szerint nincs helye felmentő rendelkezésnek.

Ezért a másodfokú bíróságnak a felmentést mellőző rendelkezéseit a Kúria nem érintette.

Miután az ítélőtábla a bűnjelként lefoglalt lőfegyver elkobzását - a hozzá tartozó lőszerral és tokkal együtt - mellőzte, e rendelkezést megváltoztatva a Kúria az emberöléshez eszközül szánt

dolgokat elkobozni rendelte a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

Ugyancsak megváltoztatta a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést, és kötelezte a terheltet az alapeljárásban felmerült költség megfizetésére a Be. 338. § (1) bekezdése alapján, mellőzve a 338. § (4) bekezdésének alkalmazását, miután álláspontja szerint a bűnügyi költség arányban áll a terhére megállapított bűncselekmények súlyával.

Egyebekben a megtámadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályukban fenntartotta.

Az ismételt felülvizsgálati indítvány tilalmáról a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja, valamint 418. § (3) bekezdése rendelkezik, és a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. június 23.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AI né írnok

Kúria

Bfv.I.588/2015/15.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. július hó 14. napján tartott tanácsülésen meghozta az alábbi

v é g z é s t:

Az emberölés büntettének előkészülete és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Kúria Bfv.I.588/2015/5. számú ítéletének a terhelt által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításával kapcsolatos rendelkezését **kijavítja,**

a terhelttel szembe kiszabott szabadságvesztésbe az általa a 2010. február 11. és 2010. augusztus 13. napja között, valamint a 2010. augusztus 17. és 2011. november 14. napja között előzetes fogvatartásban töltött, illetve a 2010. augusztus 14. napja és 2010. augusztus 16. napja között házi őrizetben töltött időt rendeli beszámítani akként, hogy egy napi szabadságvesztésnek egy napi előzetes fogvatartás felel meg, míg a házi őrizetben töltött időt egy napi szabadságvesztésként kell beszámítani.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kúria a 2015. június 23. napján meghozott Bfv.I.588/2015/5. számú ítéletével a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben megváltoztatta a Fővárosi Törvényszék 18.B.1414/2010/166. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.3769/2013/16. számú ítéletét, és a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte az által előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt.

A beszámításról szóló rendelkezésben azonban elírta a beszámítandó időt.

Ezért a Be. 261. § (1) bekezdése alapján eljárva a nyilvánvaló számelírást kijavította.

Egyben elrendelte a kijavító végzés feljegyzését a határozatra és annak kiadmányaira, valamint a végzés kézbesítését azoknak, akiknek a hibás kiadmányt megküldte.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. július 14.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Soós László s.k. előadó bíró, dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő